

No. 26

I. N. J.

DE

MEDICI OFFICIO

DISSERTATIO QUARTA,

Quam

PRÆSIDE

JOHANNNE BOHNIO,

Med. Doct. & Prof. Publ.

Disquisitioni Philiatorum exponet

M. Christoph Friedrich Richter /

Lips. Med. Baccal.

In Auditorio Majore

D. 11. Augusti 1699.

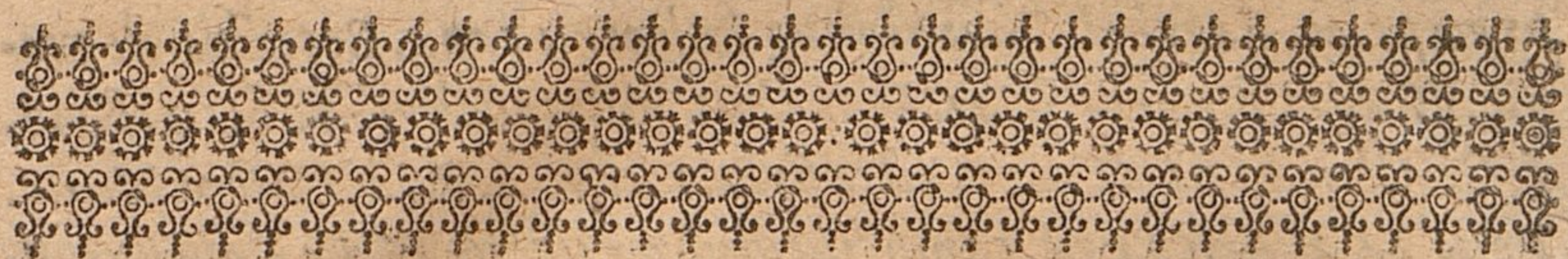
LIPSIÆ,
Literis FLEISCHERIANIS.

25. 4.

MEMORIAL OF THE
MAGISTRALTY OF QUAKERS

IN THE
YEAR 1780

I. N. J.

§. 1.

Postquam in *Dissertatione secunda ac tertia* varia prudentiæ & morum, quibus Medicus ægrorum confidentiam cum adstantium affectu sibi comparare an nitatur, momenta recensui, restare videbatur moderamen ejusdem inter Medicos sibi associatos, & quomodo circa hos penes ægrum & circa hunc cum illis consultans se gerere debeat idem. De quo negotio nonnulla nunc edifferam, postquam quæstionem spinosam æque ac frequentem duplicem explicuero: scil. An consultationes inter duos pluresve Medicos è re infirmi sint? & an ab his celebrandæ?

§. 2. Commendat eas ægrotanti pariter ac Medico Hippocr. de *præcept.* 7. his verbis: *Nec vero indecore se ille geret Medicus, qui in rei præsentis angustia circa ægrum aliquem, & imperitia tenebras offundente alios quoque accersere jusserit, quo ex communi consideratione res circa ægrum inquirantur ac dignoscantur, & illi cooperatores fiant ad auxilii ferendi facultatem. Nam in affectionis assiduitate, augescente affectione, ob consilii inopiam, plurima ad rem præsentem effugiunt, seu, ex interpretatione Foësi & secundum ipsum magis contextum: Ubi enim assiduè urget affectio morbusque increscit, plurima in animi angustia, ad rem præsentem oportuna, elabuntur, i. e. negliguntur. Quali effato tantum non omnes subscribunt Scriptores medici, v. g. Zacutus Lusit. introit. ad prax.*

praecept. 20. Bartbol. Thurrianus Buliatr. 1. cap. 1. Botallus de medic. & egri munere §. 21. Septalius animadvers. 1. §. 11. & 12. I. C. Clouidinus de ingr. ad infirm. 1. cap. 4. R. à Castro Medic. Polit 3. c. 3. Rejes Elys. camp. jucund. quest. 16. & Fr. Bossellus Amaltb. med. polit. appar. 3. cap. 18. atque 36. Nec practici religiosi ac prudentiores ejusmodi penes ægros colloctiones unquam detrectant, aut horum, suæ curæ commissorum, desiderio hoc in passu facile abnuunt: i. e. si hi alios sibi præter primum medicos accersere velint, tales prompte admittunt, & cum iis de morbo expugnando diserte ac amicè, in salutem eorum, concertant. Adiguntur etiam ad concilia ejusmodi per jusjurandum academicum publicum, qui gradum in Arte superiorem ambiunt: & qui, ne laudem populi vanam amittat, & quo sapientia omnes alios antecellere videatur, in morbo gravi socium admittere refragatur, eum mortaliter peccare, i. e. culpam mortis & damni subsequenti gerere, cum *Cari Toletio Tb. Actius de privileg. infirm. part. 2. verbo Medici, a. Juxta Zacutum Lusitanum autem l. a. qui alios ad consilium vocari non vult, is vult solus esse in presepe equus, quare à domo & cura explodendus: quoniam cognitio & curatio morborum res sunt difficiles; quare oportet, ut eorum veritas ex multorum voto elucescat.* Imò *Bossellus l. a. cap. 36.* illi Medico, qui pervicacis, asperi & cervicosi in artis usu est ingenii, hinc consultorem parvi pendit & respuit, quamvis utilia præstet auxilia, nullam esse præstandam fidem inquit: ut enim deficiat is in huiusmodi actione, ob animi sui nimiam elationem, qua cæcutit judicium renuendo periti consilium; sic ob eandem judicii cæcitatem eum parum proficere valere.

§. 3. Medicorum quippe consultationes, quales, cum Hesiodo, *bonesta certamina Galenus 1. metb. med. 1.* appellat, magni semper ad artem exercendam ac juvandam momenti deprehenduntur: adeo ut, quemadmodum Philosophorum

phorum Veteribus Consilium *Divinitatis comes, Platoni Res
sacra*, dictum fuit, ita in artis medicæ exercitio consultata
probetur maxime doctrina atque peritia; i. e. Medicis non
minus, ac ægris, salutare ac proficua conciones ejusmodi
eveniant, utpote quas necessitas ac usus & tum ægro, tum
adstantibus, cum Medico, desiderata peperit tranquillitas.
In specie verò occasionem & ansam illis subministrant, ad-
vertente *Bosello*, vel affectiones ordinariæ ac leviores Magna-
tum, divitum, delicatulorum, se plurimum amantium ac
vitam magnopere zelantium, horumque timiditas; vel gra-
viores ac pertinaces aut ingravescentes; vel ex Medici, ægri,
assidentiumve metu quæ tales reputantur, tametsi minoris
momenti existant: in qualibus casibus singulis postulatur,
convenit ac instituitur merito consultatio sociæ.

§. 4. Adeo ut, si in hanc prompte descendat Medicus
ordinarius, obtemperantem magis se præstet ipsi infirmus;
cuius obsequium quantum ad morbos sanandos conferat,
præter experientiam ex Galeno *Dissert. 3.* declaratum fuit:
non tantum, quod, dum consultatorium congressum desi-
derat, illum huic indulgentem maxime deprehendat, hinc
salutis suæ cupidum æstimet; sed quatenus plurium con-
sensu approbatis præceptis pariter magis auscultat, potio-
remque spem de valetudine sua hinc sibi cum amicis atque
adstantibus promittat. Neque hoc sine ratione & frustra,
quod, sicut ubique, juxta antiquiora proverbia, ita in opere
medico, *plus videant duo lumina, præ uno, Unus vir, nullus
vir, &* secundum *Euripidem in Heraclid. unius manus invali-
da pugna, duorum & valentius & alacrius robur, sit.* Hoc est,
dum penes jure consultos definitum legimus, in quibusdam
casibus, imprimis ubi de hominis vita quæstio est, uni soli ju-
dici hanc non committi, sed penes plures rem poni debere,
nec sine consultatione talem decerni posse: cur in re medica,
ubi pariter de hominis vita & valetudine agitur, nobis ali-

quando diffidentes, alios in consilium admittere, vel advocare ambigimus? per quod nihilominus, seu differentium concertationes eruditas, veritatem erui, in propatulo est: Tanta quippe ut plurimum mentis humanæ observatur imbecillitas, per quam ingenium sagacissimum quoque decipiat, hinc ægrotantium animus dubius aliquando hæret, annon aliquid præsidii suppetat, Medico ordinario mino respectum. Quod si verò à consultantibus pluribus nihil studii intermitteri, omnes horum vires ad exponenda, quæ in sui salutem vergunt, certatim quasi, contendere, nihil sine prævia deliberatione sibi porrigi & administrari videant, percipiantq; à priore munia medica secundum rectam rationem fuisse peracta: cum hoc tranquilliores evadunt, &, si advota non sequatur sanitas, hic in primis à detractorum telis sociis hac opera se vindicat.

§. 5. Nec ipsimet Medico indecorum ac servile erit, aliorum sententias & consilia audire iisque parere, utpote qui, consiliariis stipatus, majorem in medendo adhibet diligentiam, testes circumspiciens actionum suarum, hinc ignorantia ac negligentia severiores censores. Imò, notante *I. C. Claudino*, hoc solo consultandi munere à doctis medicis indocti discernuntur, seu eorum ingenium ac doctrina omnibus palam fiunt, imperitia eorum, qui pro doctis se gerunt atque habentur, cum vafricie, quam fovent, detegitur: vindicatur autem ab insultationibus malevolorum aliorum peritia, modestia similesque mores honesti, qui ipsi ægrotanti confidentiam comparant. Dum illi dictorum & jactationum suarum rationem reddere nequeunt, de affectus causa aut omnimode silent, aut inepte nugantur, indicationes incongruas formant, remedia irrita svadent, aut peritiorum effatis cum rubore per singula subscribere & non, nisi stupidos assentatores se gerere, coguntur; aliquando etiam sermones cum eruditioribus habendos, miseris ac ridiculis technis subterfugiunt.

§. 6. Et

§. 6. Et non unius ejusmodi hominum memini, cujus arrogantia, garrulitati, pollicitationibus ac secretis fidem cum plebe adhibebant Magnates, eamque præ eruditioribus majorem, quorum nihilominus personatam peritiam, seu mavis imperitiam, unus vel alter ejusmodi congressuum manifestabat, & existimationi hæctenus infinitæ atque invidiosæ fatalis maxime contingebat. Quemadmodum nec talium deficiunt exempla, qui opinione vulgi hæctenus inflati & animi justo elatioris, ruditatis nihilominus suæ probè conscii, concionibus clinicis, plus minus callide, nec sine peritiorum clandestino vilipendio, se subtrahebant etiam è longinquo hunc in finem vocati; ne scil. sub unica mox contentione se suamque doctrinam superficiali turpiter darent, & vana, qua hæctenus crepabant, vulgi opinio, in momento in vanum abeat, diffletur: ludibrio nihilominus infirmi & adstantium æque ac Medicorum genuincrum & ingenuorum se egregie exponerent, his occasionem simul porrigebant suam comprobandi peritiam ac existimationem, tenebrionum autem illorum incertitiam denudandi & levitatem corrigendi atque comprimendi.

§. 7. De cætero ipsa quoque necessitas seu casus difficultas aliquando adhibere jubet consultationes medicas, dum *unus non videt omnia*, sapientissimus quandoque sui obliviscitur, ac *εὐπορία* interdum *ἀπορία* patitur: adeo quidem ut ipsummet *Hippocratem epist. ad Democrit.* fateri non puderit, se quamvis senem, atque exercitatum, multa adhuc ignorare, & *Fernelium de luis vener. curat. c. 7.* scripsisse legamus: *Multa, crede mihi, deprehendes in rerum natura, si singula bene examines, in quibus cæcutire humanum intellectum fit necesse*, ut aliorum Medicorum prudentum genuinas taceam infirmitatis suæ confessiones, *disfert. 3.* citatas. Culmen E. humanæ sapientiæ attigit ille, qui sapientiam suam suspectam habet, sibi que persvadet, alieno se opus habere consilio; & in magnorum discriminum angu-

angustiis, ubi propria consilia remedium morbo adæqua-
tum haud porrigunt, prudenter aliorum implorantur suffra-
gia, quorum nempe prudentiam in similibus, nedum dif-
ficilioribus, casibus approbavit experientia. Quandoqui-
dem, sicut, juxta *Euripidem*, *victoria in bona consultatione*
posita, & prudentis naucleri est, maximis in tempestatibus
vectores quoque consulere: ita medentibus pariter consul-
tatio, ex eruditione rerumque peritia plurimum, eventum
promittit salutarem. Aut, si quando demum medela for-
san minus ex voto succedat, idem Medicus, consilii amans,
frequentissimum vulgi sostrum, calumniam, declinabit
commodius, perinde sc. ac, si convalescat infirmus, hono-
ris particeps est: ita ut, si quid humani accidat, cadaver faci-
lius à pluribus ad tumulum deportetur, hoc est, levius ma-
ledicentium ictus excipiant plures, & multitudini frequen-
tius condonetur. Quod quidem circa Magnatum aliasque
personas primarias, quibuscunque, loquente *Salustio*, *opes in*
excelfo sunt, locum maxime obtinet, utpote à quarum mor-
bis Medicorum etiam circumsectorum satis, fama plus pe-
riclitatur, plus obloquii hos fatigat.

§. 8. Quibus non obstantibus quibusdam Medicis
exosæ valdè sunt ejusmodi conciones, fastu & arrogantia tu-
mentibus & præ avaritia anhelantibus; ne futilem forsan fa-
mam & quæstum sordidum periculo exponant: adeo ut ro-
gante aut jubente etiam ægro alios in curatione sibi adjungi
minimè patiantur, sed hos ad internecionem ejus ab hac va-
riis machinis excludant. Quidam enim ex illorum classe pro-
deunt, qui, quod de Poëtis & Oratoribus *Cicero* enunciabat,
neminem quemquam se meliorem arbitrantur, i. e. sibi arro-
ganter plus, quam par est, fidunt, & cunctis casibus arduis se
sufficere sibi præsumunt, aliorum etiam consilia contentiosè
reprobant, nulla alia intentione, quam ut hos supplantent
& per horum depressionem ac contemptum sapientiores
æstimen-

æstimentur. Alii, ne ruditas eorum elucescat & in derisum
veniat, socios sibi accersiri renuunt; quo tamen commen-
to eandem non raro detegunt, quemadmodum superius in-
nui: ut asserere auisim, plerosque medicorum, qui confi-
liarios abhorrent, præter ignorantiam nihil sapere seu ole-
re. Quos nihilominus ineptos non minus ac audaculos fa-
cessere jubeo, utpote sub quorum dictatura ægri non tam
moriuntur, quam occiduntur: & per consequens rebus su-
is & ægrorum male consulit, qui consultationes cum aliis
detrectat, saltem ut arrogantiam suam fructuosiore red-
dat, vel ruditatem, quæ aliorum doctiorum admissione,
cum emolumento decumbentium haud mediocri revelare-
tur, occultet, hujusque pedissequam, ludibrium nempe,
declinet; non enim existimationi, non quæstui, sed salu-
ti ac vitæ hominum, est litandum, quæ nullo auro redimitur
semel neglecta. Et si, quæ à Majoribus, vel sub præceptorum,
vel observationum & historiarum, vel consiliorum, nomine,
tradita Medicis non tantum initiatis, sed in arte quoque per-
fectis ac expertis, in consilium adhibere valde necessarium
& proficuum est, & casus nobis obvenientes ad casus, literis
Antecessorum consignatos, metiri jubemur & quotidie so-
lemus: cur unius alteriusve Collegæ & Consultatoris vivi
consortium tantum abhorremus, à quo non minus lucis re-
bus cognoscendis ac faciendis consequi datur?

§. 9. Contrarium equidem nonnulli asserere conan-
tur, temnunt ac damnant, tanquam inutiles, supervacane-
os & tantum non exitiosos, ejusmodi congressus, v.g. *Casp.
Caldera de Heredia tribunal. med. polit. lib. 1. tit. 15.* & *Ged. Har-
vey artis curandi morb. expectat. cap. 25.* Quorum prior Me-
dicorum congeriem veritatem confundere scribit, i. e. pa-
riter, ac lapidum congeries altitudinem quidem geometri-
cam seu acervum ingentem condit, non unitatem physi-
cam, sic ingeniorum consultantium multitudinem haud

B

unum

unum facere egregium, imò se mutuo impedire, non juvare; seu, ut aliis loqui placet, ubi multa judicia, ibi majorem deprehendi confusionem. *Posterior* illum, qui unius Medici consilio utitur, Medicum habere, ait, qui duorum consilio potitur, dimidiatum tantum, qui trium operam sibi admovet, nullum omninò Medicum habere. Quibus jungere quadrat *Rhasin* ac *Damascenum*, eum, qui plures consulit Medicos, in errores singulorum incidere, differentes: sicut *Plinium* pariter, dum 29. *Hist. nat. 1. miseras circa agros sententiarum concertationes, & infelicem monumenti Caesaris Adriani Inscriptionem illam* ait, qua *Turba se Medicorum* periisse innuit idem ipse, quem morti proximum *Dion* illud *Menandri* recitasse perhibet: *multi Duces Cariam perdidierunt, multi autem Medici perdidierunt Regem*: ac demum *M. Verinum & Job. Ovvenum*, Poëtas celebres, ita ludentes:

*Impediunt certe medicamina plura salutem,
Non plures Medici sed satis unus erit.*

*Nunquam, crede mihi, à morbo curabitur ager,
Si multis Medicis creditur una salus.*

Cum imprimis paucissimi decumbentium atque adstantium judicio in tantum polleant, ut, utri altercantium Medicorum fidem præstent, norint: quin potius in seligendo atque dijudicando fallantur sæpenumero, cujus concertantium præceptis & consilio inharendum sit, hæsitent, eorumque animus hinc inde fluctuet.

§. 10. His tamen, si de honesto, seu de eo, quod fieri debebat, agatur, minime subscribo, utpote maximam partem, si non garrula magis & soluta loquacitate dictis, pravorum Medicorum tamen tantum malignitatem exprimentibus & ex vulgi potius præjudicio ac virulentia profluentibus, quam veritati per omnia consentaneis. Improbare & reprobare recitata similiaque effata videntur disceptationes illas Medicorum quorundam contentiosas, aut mavis aniles, quæ

quæ ad eundem & salutarem scopum nunquam collimant, seu in obeundis consentiunt: sed jurgiis tempus consumunt, maximam interim ægro pariunt molestiam & fastidium, timorem incutiunt, ejusque animum magis, quam morbus, perturbant, hujusque vitam, quam *brevem* dixerat *Hippocrates*, *suis litibus*, advertente *Petrarcha*, *brevissimam faciunt*; ut non incongruè tales contentiones *Cbrystomus certamina desperata* appellarit.

§. II. Quatenus horum, qui conveniunt, singuli rubore perfunduntur, quinimò excandescunt, si opinione sua cæteris non prævaleant, paradoxa licet: pertinaciter & ita à se invicem dissentiunt, ut nec pares, nec superiores, ferre queant, nullusque eorum citra exceptionem, additionem, detractionem, permutationem similemque cribrationem commendatum, à Collega præsidium comprobet, nedum laceret ac mordeat; ne nimirum hoc non doctior ac peritior videatur. Id est, inter se frivolæ potius ostentationis gratia & per levitatem illam, quam animi immoderatio elatio peperit, concertant, quam in ea disquirunt, quæ infirmo salutem præstent. Si cum juniore & minoris adhuc famæ concurrat senior ac celebrior, quamvis ille & ægri, & veritatis, magis amans sit, mentisque acumine, studiis & opere hanc longe superet: hic opinioni vulgi & quod verbis suis, velut ab oraculo productis, undique credatur, nimis confusus, de junioris rite ac perite peractis malefentit, &, quasi inepte ac sinistre medelam hic hæctenus administrarit, mordicus pandit. Quamvis eodem arrogantia vitio laboret aliquando junior, à versatili forsan sua lingua aut credulitate de se stolidus seductus, ut cum seniore in concionem vocatus, hunc ingenii effœti & torpidi, item morositatis, clanculum maligne satis proclamet, eo plus sapere temere sibi persuadeat huicque quam impudentissime ogganniat. Quando demum pares congregiuntur,

neuter alteri cedit, non pari tantum se pollere doctrina parique iudicio uterque arbitratur, sed ingenio ac peritia alter alterum antecellere opinatur, eique ne latum unguem cedit: hinc fideliter ac congrue ab hoc proposita remedia renuit, invalida autem & minus oportuna, æmula potius mente, quam pro affectus conditione, illis substituit.

§. 12. Atq; hæc est illa Medicorum congregantium invidia ac pervicacia, quam Doctorum ingenuorum pleriq; vituperant, vituperant quoque, annotante *Rejes*, *Damascenus* aliiq; illum ægrorum pessimum & valetudini propriæ exitiosum maxime morem, quo à diversis medicis pariter ac medicastis seorsim, quid facto opus sit, inquirunt, seu cuius idiotæ palæstram, peritiam imperitiamve suam tentandi, corpora sua concedunt, hinc omnium aut plurium illorum præpostera præsidia, quæ morbo huiusque circumstantiis non satis perspectis illi commendant, adhibere non verentur: minime vero laudabilem illam consultandi consuetudinem, qua ægritudines accuratiore ponderantur trutina, inquiruntur in harum causas, colliguntur signa, ut auxilii inventio facilius evadat. Quemadmodum *Plinius* itidem superius allegatam Cæsaris monumenti inscriptionem miseram ait, non quod plurium Medicorum congregationi valetudo ejus commissa, sed quod eadem de illorum prolixis & infinitis concertationibus conquestus fuerit defunctus: *nullo videlicet eorum, idem censente, ne videatur accessio alterius.*

§. 13. Et hos perversos mores, quos in ægris æque ac Medicis quibusdam hodie experimur, emendare, fragilitatem humanam longè superat, consilia interim indifferenter cum aliis conferre, vix semper æque consultum jubent, & congressus medicos aliquando declinare urgent. Quatenus, perhibente *Harvey* l. a. plusquam evidens est, timorem ac diffidentiam binos illos frequentiores existere aculeos, qui infirmum ad duorum pluriumve Medicorum convocatio-

tio-

tionem stimulant. Adde, adstantium insuper ineptum in illum affectum & ejus sanitatem juvandi præcocem cupidinem, non rarò adulationem, interdum in Medicum præsentem seu ordinarium eorum odium, in alium quoque magis amicam & necessariam propensionem, tale quid machinari, ac priorem cavillando, posteriorem miris & stultis aliquando encomiis extollendo, omni de reliquo sana ratione posthabita, ad consultationem, infirmo minus proficuum, si non lugubrem, postulandam hunc laceffere: ut de ejusmodi impetuosioribus stimulis adstantium sollicitatoriis penes amicos alios & ipsum Medicum ordinarium interdum animo ac vultu ingenuo conqueratur miser, **Sie haben mich nicht eher vom Halse gelassen / bis x.** Unde medicus prior seu familiaris, si ad congressum ejusmodi ingrate, indigne, præ turpi metu vanaque diffidentia, aut per merum sui vilipendium & existimationi subtrahendi libidinem, adigatur, famæ suæ non minus conservandæ ac conscientia obstrictus, haud injuste incandescit, & frivolis ejusmodi technis inique ferendis, quia homo, vix undique par observatur; hinc in fervore seu virium contentione, salutem decumbentis recuperandi, tepescit ac languescit: sicque patiens intempestivæ suæ diffidentia, adstantes suæ perversitatis ac blanditiarum, poenas luunt, usque dum utrosque poeniteat præcipitantiæ suæ, ut plurimum sero satis sapiant; præprimis si accessorium, & in quem omnem valetudinis spem collocaverant, imperitum officioque desiderato minus invigilantem experiantur.

§. 14. Generis hujus lepidam observationem superiore anno relatam debeo cuidam Amico, qui cum Medico alio juvenem Generosum, variolis haud adeo graviter decumbentem, ultra octiduum visitarat, omnibus bene fatis succedentibus & papulis jamdum, exarescentibus. Advocat nihilominus Parens stolide diffidens ex urbe vicina Medi-

cum tertium, quem socium in arte lusoria fidum ab aliquo tempore noverat, prioribus duobus insciis, qui horum mendendi rationis censorem ageret. Ast advolans hic ægritudinem ac ægrum eo usque abhorrescit, ut conclavi hujus introductus, pro fugandis tetrīs seu consuetis variolarum exhalationibus, januas ac fenestras aperire jusserit, intrarit ut exiret, hoc est, fugitivo satis talo infirmum visitarit atque reliquerit, huncque & Parentem spe infallibili fere fefellisset, nisi chartæ versicolores Medico & Parenti pallidum excussissent metum.

§. 15. Et quamvis, ut vel ex proxima relatione innoscit, ut plurimum Medico priore de hoc minus salutato ejusmodi consultores socii seligantur & advocentur, seu illi ex improvise, sub variis technis, obtrudantur: nollem tamen ulli, si de adjunctione ejusmodi, plus minus amice, postuletur, facile svasor esse, ut vel rudioris adjungendi personam, vel ipsam combinationem, renuat, aut quovis modo de his ambigat, nisi hominem morosum, inhumanum, invidiosum, arrogantem &c. se videri quis malit; ipseque congressus, ut superius monui, peritum ab imperito discernet, & consultationem ejusmodi præter ac aliquando contra omnem rationem expetentes, quam inepte ac male sibi suisque consuluerint, eventus docebit.

§. 16. Porro Medicorum quorundam, præter ordinarium introvocatorum, non unius generis observatur protervia & malignitas, per quam eorum alii, ad infirmos quamprimum ingressi, elata satis fronte ac supercilio, & per modum tentaminis scholastici, quis morbus, quæ hujus causa, qualia remedia, quando &c. adhibuerit, ab illo sciscitant: minime eum in finem, quod erudiri de his gestiant, aut quo opem ferant ægrotanti promptiorem, sed ut peritiam suam fastuose ostentent, & de hoc contemptus sibi sub primo morbi insultu facti, seu sui præteritionis, atque de
priori

priore Medico, se infalutatis vocato ac medelam hactenus faciente, vindicias oportunas sumant. In cujus opiniones proin insultant, in consilia sæviunt, remedia cavillant, ruditatis eum plus minus directè insimulant, omniaque hujus dicta atq; facta errori vertunt, optime forsan ac peritè gesta.

§. 17. Expertum audiamus, & ab ejusmodi male feriatibus hominibus quid ipsi contigerit, enarrantem *Freitagium noct. medic. cap. 15.* Sc. ægros morbis ægrè sanabilibus, perniciosis aut chronicis affectos cum tractaret, suo consilio & rogatu alios frequenter advocatos fuisse, qui nihilominus ut soli lucrum & honorem aucuparentur, ipsum aliosve, qui manū primam admoverunt, morbum non intellexisse, errasse in causa, methodo, remediis, ut se eveherent aliosque eliderent, clanculariè instillarint: quamvis, cum alio filo stiloque curam pertexere fatagerent, tantas æmulationis & virulentiaæ suæ pœnas dederint, ut vel ægri rem deteriore reddiderint, vel ex rebus humanis omnimode hunc exemerint; ipsi interim, propinquis aliisque assidentibus suggesterint, si maturius vocati, vel statim cum prioribus accessissent, se illum artificiose ac feliciter sanatuos fuisse. Quale quid si cum Freitagio experiantur alii, haud mirum, si de pristino medendi studio remittant, nec illis conviciatoribus de salute infirmi adeo sollicitis, sed hujus interitum alteri vitio ducentibus: aut, si illi suam existimationem ab horum conviciis vindicare annituntur, probris ac dicteriis magis, quam honesta concertatione, se invicem exagitant & pertinacius justo contendunt; hinc in desperationem non solum ægrotantes agunt, sed vulgi quoque derisui utrinque se exponunt: aut, ut hoc callidius evitent, perfunctorias satis operas decumbentibus præstant, hinc sibi abblandiuntur, quod communi opera peractum, à nemine facile taxari, quinimò ab omnibus non, nisi approbari, posse.

§. 18. Alii contra Medicorum, priori officiorum necessi-

cessitudine aut pacto nefario devincti, vel quacunque de causa huic ad gratiam loquentes (quales communiter confarreati audiunt) ridiculos se hujus gerunt assentatores, ac inter consultandum ab ejus autoritate seu nutu in sententiam perversam quoque, trahuntur, *sperantes*, ut inquit *Caldera de Heredia l.a. sub imperio tali regnare*, i.e. ex favore ejus, cui adulantur, famam majorem, si Diis placet, sibi promittentes. Quare omnia Prædecessoris consilia ac præsidia, quasi rite & secundum artem adornata, ut ut satis inepta, rata habent, imo eadem, in arbitrii sui testimonium, simul jubent, unam vel alteram tantum forsitan medicamento specie commendatis ab illo, v. g. Scolopendrio Fumariam, Ebori Corallia, Carduobenedicto Centaurium, addendo vel substituendo, aut enema, sacculos ad pulsum &c. cæteris remediis combinando, aut quamvis exigui vel nullius momenti circumstantiam circa medelam immutando: ut ille officio hoc adulatorio ad paria obligetur, ægro tamen hujusve amicis non solus sapere credatur. Allostria interim dum ambo tractant, garrunt, scurras agunt, fabulas narrant, à congressibus ejusmodi parum emolumenti in illos, qui opem efflagitant, cedit, & horum salutem pessime consulitur. Uno verbo, quemadmodum, juxta *Ptolomæum centiloq. sent. 12. amor odiumque, ne vera eveniant judicia, prohibent, augent siquidem minima, & maxima minuunt*: ita à Medicis minus conscientiosis, in consilium vocatis, sive sibi amici & familiares extiterint, sive similtates inter se alant, non leve aliquando imminet periculum.

§. 19. Neque desunt consultantium tales, quorum præsumptio & arrogantia cæteros Medicos in suam sententiam, speciose magis, quam verè allicere satagit, adeò ut aliquando, pro horum simplicitate & illorum astu, disceptatores momentum quæstionis vix attingant, illi callidæ eloquentiæ aut mavis garrulitatis fucò imperitiam suam incrustent

erustent & veritatem violentius distorqueant, terrorem cœteris incutiant, hocque autoritatis peculatu eis, nolentibus volentibus, facile etiam absurda persvadeant. Quemadmodum nec infrequenter evenit, ut consultationibus ejusmodi intersint Medici, quorum ambitio & malevola lingua illos potissimum, qui extra eorum sodalitiū seu gregem sunt, de industria & merò contradicendi œstro, in cervicofas & absurdas opiniones rapiunt ac dirimunt: pariter in ægri perniciem, qui nihilominus ab Iatrobulia ejusmodi salutem certam sibi ominabatur. Ne referam, quosdam horum congregatorum, ad solam sui ostentationem, quæstiones atque disceptationes philosophicas, astrologicas, anatomicas &c. coram ægros inutiliter movere, ex astris de morbi natura, causa, prognosi & medela divinare, tanta aliquando cum ambitione, ut alios, ipsis eruditione longè superiores, in his ignorantia insimulent, ipsi ut plurimum rudissimi, ne circulum in sphaera dignoscentes, quique nec cadaveris sectioni unquam interfuerunt: ut in eum, cujus gratia fit consultatio, pariter nihil, præter molestiam, redundet.

§. 20. Demum vero quandoque posterior Medicus, seu ordinario lateranus constitutus, omnium existit imperitissimus, quem scilicet non doctrina, sed plebis opinio, Medicum reddit, quique per ignorantiam spectatius consilium suggerere præsidiumque efficacius porrigere nequit: qualis nihilominus, ut Medicum (hystriionem potius) se præstet, de morbo & hujus causis chimæras ex hypothesibus alienis sibi ignotis format, Lympham acidam, tubulos nervorum, bilis alcali aut circulationis sanguinis moras accusat, qui nec terminos hos capit, incidentibus, aperientibus, resolventibus, deobstruentibus (quasi hæc non unius generis forent) præcipitantibus, absorbentibus fixis, terreis (itidem æquipollentibus) rem aggrediendam differit, ex faragine tandem simplicium & compositorum prolixorum

C

novas

novas decompositiones cudit, an scammonium sulphuratum, an rosatum, an diagrydium præstet, pertinaciter disceptat, aquam Cardui benedicti aquæ florum Sambuci præfert, aut adfunderè strenue urget, Helleborum nigrum præ Rhabarbaro splenem, hoc præ illo epar, evacuare, acriter propugnat, & in similibus de lana caprina decertationibus cum magna pompa dum tempus terit, occasionem oportune agendi frivole prætermittit, nœnias interim, nescio quas, conglomerat, qualium nonnullos *Harvey l. a.* recenset. Dum v.g. lis inter duos per horam unam alteramque agebatur, num in affectu cerebri mel enemati addendum foret simplex coctum, an anthosatum? utriusque partis argumentis auditis, mellis simplicis, quasi magis stimulantis, usui suffragabantur plures, ad rationem de virtute cephalica anthosati, lato responso, quod naribus potius, quam natibus, hoc prodesset. Cujus etiam generis est rixa, inter quosdam fama præclaros Medicos ad fustium usque collisionem mota, de pomo in escam patientis communi opera præscripto: num sub cineribus, viteo folio, an papyro fusco, obvolutum assandum sit? longo encomio altero eorum commendante vitis foliorum dotes, in pomum transferendas.

§. 21. Jungo his morionibus illos, qui communi consilio commendatum & ab alterutro sociorum in chartam conjectum remedium, sub Formulæ seu Recepti nomine, vel cæteris recognoscendum ac videndum, nescio, qua animi submissione ac sui diffidentia, porrigunt; vel ab altero conscriptum, censorio quasi oculo, videre gestiunt & monstrari sibi postulant. Quamvis prius quoque nonnullos eum in finem agere, palam sit, quo ex assensu seu approbatione cæterorum aliquid inanis gloriæ captent: sicut posterius prætendunt, qui aliis peritiores videri malunt, hinc sibi temperare vix possunt, quin v.g. Sali communi sal Gemmæ substituendum advertant, Antimonio diophoretico Bezoar-

zoardicum minerale magna emphasi surrogent, nugentur.

§. 22. Et hujus generis concertationum anilium ac cachinno dignarum plures enarrare lubens abstineo, ne unus alteriusve hominis stolidioris ineptias innuendo, totum ordinem artemque ipsam ludibrio multorum, prudentum æque ac imprudentum, exponam. Neque facile mihi persuadere possum tantam unquam Medicorum collatitiorum temeritatem, qualem idem *Harvey* commemorat, & perquam junctim, quod eorum singuli seorsim, ne existimationi suæ labem affricent, tentare nullatenus audebant, remedium, alexæ maximè dubiæ, experiri minùs verebantur: v. g. dum Mercurii dulcis drachmas duas quotidie bis, per aliquot dies continuando, duorum vel trium Medicorum catervula diversis infirmis exhibuerit, usque dum horum fermè omnes consultorum suorum ausus octavo vel nono die morte expiaverint. Cum Scriptoris nihilominus hujus allegati capituli epilogo atque suspirio & ego argumentum hoc in præsentiarum finio: à *Consultatione Medicorum confarveatorum libera me omnesque probos Domine.*

§. 23. Quos omnes ac singulos mente sincera monitos cupio, ne adeò facile in Consultationes parandas se abripi patiantur, aut in has inconsideratiùs ruant, ob incommoda prænarrata, certo certius ut plurimum hinc metuenda: si in primis Medicum familiarem eruditum specimina publica, fidum industria, testentur. Aut si forsan quis in hoc levitatis inciderit, ut hujus doctrinam & peritiam suspectam habens plurium consultatione gaudeat, eum potius omnimode dimittere, aliique, cui libentius se fidat, valetudinem concredere, non adeo absone jubet *Harvey*. Aut, si nec hac ratione sibi satisfieri autumet, morbus inducias ferat, & cæteræ circumstantiæ permittant, eodem Scriptore monente, seorsim accersat Medicos diversos, qui de morbo, ejus causa, medendi ratione & remediis separatim sententiam su-

am hujusque argumenta in chartam conjiciant: qualia aut Medici sui ordinarii, aut huic subordinati, eruditi nimirum ac probi, censuræ approbanda, rejicienda seligendave subjiciat, & in hoc demum dicitur: *contra vim mortis non est medicamen in hortis*, patienter acquiescat.

§. 24. Quemadmodum nec ulli prudentum ac generosorum Medicorum in malam partem interpretari possum, si congressibus ejusmodi aliquando se subducat: sive medelæ primus extiterit administrator, sive huic combinandus fuerit; non ut pertinaciter eos renuat, sed potius omnimode secedat atque à cura absteineat. Hac enim ratione non habebit æger, ut de cervicositate illius conqueratur, dum huic de peritia ejus diffidenti, liberior conceditur occasio, quoscunque alios Medicos, sibi peritiores visos, advocandi horumque dexteritatem & fortunam experimentandi. Habet hujus subterfugii causas uterque communes, habent singuli eorum peculiare, cunctas, ut credo, fonticas satis, & quas cantilena illa inepta, quasi per conscientiam omni infirmo, medelam postulanti, omnis medicus obligetur, haud solvit.

§. 25. Hujus loci videlicet facio ex *Dissert. 2. §. 33. & 34.* nec per naturam, nec legem, nec contractum teneri hunc, ut operam cuivis petenti præstet, & confidentiam ægri solitariam medicum haud obligare, sed ad commode medendum inter hunc & illum reciprocam exigi: nisi servos Romanos seu mancipia nostrates quoque Medicos velimus. Hinc non apparet, quid Medicum ægro, qui diffidentiam in eum collocat, seu invito & respicienti, ministrare urgeat; cum præter confidentiam nihil habeant, quo Medicum vocatum ut accedat & permaneat, obligari, asserunt: cessat E. hujus pronitas & obligatio, si hæc unquam extitit, vacillante ac cessante ægri fiducia, seseque exerente aliqua averfatione. Nec in ejusmodi meticulosis ac diffidentibus parum, quod timeat,

timeat, habet posterior postulatus, incertus, annon, ut communiter fieri solet, cæco tantum ac præcipitante affectu, & ab assidentibus solum persuasus, seu tantum non (ut contigisse memini) coactus; an potius ex confidentia rationi innixâ, æger ejus consilium & assistentiam postularit: sub quali ambiguitate ipsi suspicari relinquitur, ne sibi idem cum priore immineat fatum; i. e. ab infirmo, morbi & moræ pertæso, ingrate, nec sine conviciis æque præcipitanter dimittatur, ac accersitus fuerit. Præterea nemini Medicorum vitio verti potest, si famæ suæ parcat, neque cum morosis tergiversatoribus, magniloquis, malevolis, imperitis sibi que infestis ac insidiosis rem facile habeat, & collisiones ancipites subeat, fidem ægri evidenter concutientes. Quod quidem sine ulla conscientiæ nota agere potest, in locis præprijis, ubi Medicorum numerus luxuriat.

§. 26. Polliceor nihilominus mihi à quolibet Medico ingenuo ac pio, eum, si in quam inciderit rem arduam magis, alium, ab ægro & adstantibus advocatum, non alacriter duntaxat admissurum, sed ipsummet socium postulaturum, talem nempe, qualem *Dissertationes superiores* definiverunt: sic enim non tantum conscientiæ suæ consulet, sed minus secundum artem administratæ medelæ quoque declinabit suspicionem. Hæreo siquidem, an secundum *R. à Castro* unquam prudenter faciat, alium qui non admittit, etsi morbum hujusque causam quam optime dignoscat, ac creberri- ma licet experientiâ rationem ipsi medendi compertam habeat: modo hic difficilior fuerit ac remediis admotis minus cedat, patiens verò, moræ impatiens, socium desideret Medicum. Quamvis generosior illa ingenuitas non raro impotentia arguatur, & vitio ac ruditati tribuatur, quod prudentiæ ac virtutis opus. Quo proin in ejusmodi tentationibus se vertat Medicus, non tam regulæ limitatæ, quam conscientia ac sagacitas eum docebunt.

§. 27. Congressus interim ejusmodi adornari debent tempestive, seu antequam decumbentis salus desperata plane evaserit: perinde ac advocandorum in simul accuratior semper habendus selectus; cum sola plebis opinio fiduciaria arbiter hujus negotii ardui haud perspicax satis videatur. Nimirum, qui accersitur, Medicus ante omnia priore, si non peritior ac celebrior, certè huic par, sit: à minorum enim gentium homine parum emolumentum sibi polliceri poterat ægrotans; ut mittam, associationem junioris minusque exercitati priorem peritiorem, quasi vilipendat, ad indignationem usque lacescere. Deinde advocetur moribus honestis præditus minusque contentiosus: ac denique priori gratus seu minus infestus. Cujus posterioris ad minimum circumstantiæ intuitu honestius & prudentius agunt infirmi atque horum necessarii, si prius de advocandi persona cum hoc conferant, eive, cæteris paribus, optionem concedunt; aut contra ejus nutum haud agant.

§. 28. Modum congregandi quod spectat, recte cum *Septalio & Zacuto Botallus* consultationes clinicas seorsim ab ægro omnibusque arbitris seclusis celebrare jubet: quo liberius undique edisserantur sententiæ, atque à priore Medico acta aut à quovis Collegarum prolata, si quando correctione indigeant, sine nota ejus ignorantia, commodius corrigi, ejusque argumenta oportunius dilui valeant. Quales admonitiones ab eodem facile quoque admittentur, dum contra, si coram ægro & auscultantibus domesticis aliisve imperitiis ejusmodi concertationes fiant, sua mordicitus & pro vindicanda autoritate defendet quilibet; ne, in primis si tristior superveniat eventus, hic illi in acceptis referatur, aut perpetua postmodum inter hos Medicos alantur dissidia. De quo etiam Magistratum Mediolanensem ejusdemque urbis Collegium Medicorum lege publica prospexisse, *Septalius* perhibet, sc. ne consultationes medicæ publi-

publice haberentur : sicque inter Medicos vastæ ejusdem civitatis numerosiores tantam huc usque conservatam fuisse concordiam, ut inter multos vix unum unquam reperire contingat, qui alium ad congressus medicos non prompte admiserit.

§. 29. Accedit, rerum medicorum ignaros auscultatores semper aliquid, quod Medicarum consiliis, si non discrete, certe mente, temere addant, in his minuunt, damnant, pervertant, conviciuntur, habere, sæpeque his suis nugis majorem præ sapientiorum sententiis fidem postulare; potissimum si præsidia instituta & applicata morbum non statim solverint, aut si hic male cedat, & mors forsan superveniat, eventum hunc pravum in illum rejicere, qui vel remedium proposuit, vel pertinacius defendit. Aut si Medicorum collegiantium aliquis nimia gloriæ cupiditate turgeat, metuumdum, ne is elatior atque protervior evadat, ubi corona auscultantium se stipatum viderit: ea damnans, quæ ab alio minus inepte dicta fuerunt, & sua tantum extollens, neque argumentis evidentioribus cedens, sed nugis prolixis tempus conterens. Quamvis *Botallum* indulgentiorem paulo in hoc deprehendamus, unum alterumve ex amicis sapientioribus (non ex plebe rudiore & aniculas) cui ægrotus curæ sit, inter consultandum dum admittit: qui nimirum testetur, omnia à conredientibus secundum artem prolata & ex concluso majorum acta fuisse. Quod circa Magnates maxime observari debet, quorum non tam illos, qui horum infirmitati, adstantium seu ministrantium nomine, præsto sunt, quam Consiliarios, & horum quidem intimiores, ac qui Principis & Reipublicæ salutis excubant, cum veneratione admittere, observantia atque pietas jubent.

§. 30. In specie ægrum concertationes ejusmodi attendere, non adeo congruum videtur, quo sc. quisque concertantium sententiam suam, potissimum ratione prognoseos, fatis

satis libere exponere queat, neque ex iis occasionem contri-
standi captet ille: vel ingrata dum audit, vel differentium
mentem haud recte comprehendit, sibi que perverse appli-
cat, ut *Dissert. 3. §. 20.* cautum fuit; neque tamen à sperandis
animus ejusdem intempestive efferatur, hinc monitis ac
præceptis medicis minus obtemperet. Quibus addendum,
quod salutari nonnunquam fraude & fructuosa deceptione
ægrorum teneritudini ac erroribus subvenire cogamur, ad-
eoque hos optima quandoque celare remedia, sana ratio ju-
beat, nisi forsan illi ex sagaciorum genere fuerint, quos nihil
vetat discursibus ejusmodi interesse; si præsertim animi præ-
sentis magis eosdem noverimus, vid. *Dissert. all. §. 28. 29. & c.*
§. 23. ac 24.

§. 31. In ipso autem congressu audacter quilibet expo-
nat id, quod artis & conscientiæ dictamen differere, facere &
non facere, jubet: adeo quidem, ut à prædecessore socio
prolata atque acta haud simpliciter approbare teneatur, aut
de his nihil omnimode dubitare prohibeatur idem, ne hujus
forte indignationem incurrat meliora perspiciens. Ab a-
liis contra sententiam suam quæ referuntur, cum ratione
refellat, aut iisdem subscribat: hoc quidem sine invidia at-
que æmulatione, illud benevole ac modeste. Altercatio-
nes quippe tales amicæ casum præsentem exactius discuti-
unt, & veritatis quasi ventilabra sunt: ac oportet, juxta
Plutarchum de aud. poët. epist. 19. non timide, velut in templo,
omnia horrere, omniaque superstitiose revereri, sed de eo,
quod decet, ac rectum est, libere atque intrepide pronun-
ciare; modò nostra non pertinaciter amemus, quin à Colle-
gis salubriter suggesta, si veritati consona, his non antepo-
namus, aut nostra dicamus. Breviter, differente c. S. Thoma
Boudevvyn. ventilabr. medico - theolog. part. 1. quest. 50. Conten-
tio, qua impugnatur veritas inordinato modo & intentione
prava, peccatum mortale est, at contentio, qua debito
ordine

ordine ac modo impugnatur falsitas, summe laudabilis videtur: quatenus non quævis discordia vitio verti debet, quin potius, si per eam mala concordia & collusio, sive ex mera malitia, sive ex ignorantia, orta, auferatur, laudem mereatur.

§. 32. Ipsum differendi concertandive moderamen seu methodum quod spectat, *consultandi seu collegiandi artem in morbis ad Chirurgiam pertinentibus* in tractatu peculiari promittit *Matthæus Rossius*, promittit, non præstat: i.e. plus hujus argumenti tenet libelli illius titulus, quam contextus. Plenius ac planius hoc egit *Tburrianus* per totam suam *Jatrobuliam*, imprimis hujus *lib. 2.* & ejusmodi exercitationis exempla diversa *lib. 4.* subnectit: quemadmodum pariter *I. C. Claudinus de ingr. ad infirm. lib. 1. cap. 4. 5. &c.* quale quid pariter tentavit *Rod. à Castro & Réjes l. c.* Quorum tamen singulorum præcepta quia superflua & incongrua completuntur, hinc inde satis imperfecta deprehenduntur, non possum non ablegare Medicum tyronem ad methodum generalem, quam ars cogitandi ac differendi cum prudentia morali eum docent: i.e. medice ac modice, seu secundum requisita in *duobus proximè antecedaneis dissertationibus* enarrata, & in *subseqq.* tradenda, mentem suam, sive consentientem, sive dissentientem, sociis exponat: exercitatori verò præter studium humanitatis sociosque non tam increpandi, quam informandi, nihil, quod commendam, suppetit.

§. 33. Ratione posterioris equidem in praxi aliquando contingere observatur, ut Medicorum nonnulli, quæ sibi secreta servant, remedia inter consultandam propalare nolint: quod tamen sicut consultandi scopum maxime evertere creditur, quatenus ignotorum virtus sub deliberationem venire nequit, hæcque à Collega, quem latent, sine simplicitatis ac temeritatis nota nec approbari, nec repudiari, valent; ita nefarium atque impium ajunt, qui aliis conscientiosiores audire malunt, i.e. sub conscientia forsan prætextu illis laboris ac industriae propriae fructus eripere contendunt, à pietate ut plurimum quam alienissimi & conscientia omnimode

D

exuti:

exuti: Promachos gloriantur *Mich. Savanarolam tr. 6. c. 1. de
agritud. capit. & Renat. Moreau. Schol. Salern. c. 37.* illos, qui ar-
cana medica subliceant, & non omnibus revelent, peccatum
in Spiritum Sanctum committere, asserentes: item *Theoph.
Spicelium dum de infelic. Literat. commonef. 23. §. 8.* pudendum
tenacitatis & avaritiæ medicæ genus ait, si Hygeæ alumni
εὐρηματα sua communi utilitati neutiquam consecrata ve-
lint, sed absconditum velut quempiam thesaurum, diligenti
studio collectum, sibi servandum ducant, vix ulli mortalium
usui futura. Provocant denique in *Scribonium Largum*, gen-
tilem Scriptorem, & in *prefat. ad Caj. Jul. Calistium* ita disse-
rentem: *Qui experti sunt remediorum utilitatem, denegant
autem usum, valde culpandi sunt, utpote qui crimine invidia
flagrant; quod malum precipue Medicis invisum esse debet, in
quibus nisi plenus misericordiae & humanitatis animus est,
omnibus hominibus invidi sunt. Quibus adstipulatur fami-
geratissimus Abasv. Fritschius Medic. peccaminos. conclus. 21.* per
argumenta, ex pia non minus Jurisprudencia hujusque Legi-
bus, ac ex Codice divino & charitatis christianæ postulatis
petita: nimirum *Hominis interesse, beneficio hominem affici;
Nos non solum nobis, sed & Patria, natos; Quid babes, à ho-
mo, quod non accepisti? Beatius esse dare, quam accipere.*

§. 34. Verum quemadmodum *Bondevvyns* facile con-
descendo, asserenti, genuina ejusmodi arcana in paucō-
rum manibus reperiri, ac frequentiores offendi fumi- & nu-
gi vendulos, qui talia jactitent & ægris persvadeant, obtru-
dere aliquando malint Collegis suis perfricta maxime fron-
te, vulgaria interim tantum & vel aniculis nota propinent:
sic eo ipso, dum neminem unquam invidiæ turgescentia eo-
usque agitavit, ut cujuslibet artistæ scientiam privatam, seu
qualiumcunq; encheiridium alterius notitiam suam & omni-
bus communem velit, nullaque unquam Lex illud autori-
tatis sibi arrogavit, quo vel levissimi agyrtæ experimentum
extorserit; cur Medicos talia omnium mancipia volumus,
quibus,

quibus, contra jura, omne peculium denegetur? Neque tanta vis penes virum non minus prudentem ac pium erit religionis, quam hujus pectori incutere conantur larvati ejusmodi conscientiarum, ut communia semper & ubiq; cum aliis faciat, quæ è re bonæ valetudinis, vel conservandæ, vel recuperandæ, fore certius novit, & quæ post Deum industria suæ debet: postquam videlicet nemini suis & suorum famæ atque commodis, si quidem sine præjudicio & sine supplantatione proximi hoc fiat, invigilare denegatum; & quod per benedictionem divinam atque laborem suum quis reperit, remedium medicum, si per hoc agris inserviat, alteri pro palare, nec in clinicis congressibus, tenetur, Charitas quippe à se ipso incipere permittit ac jubet. Nec sordidissimus futor, nec ullius nobilioris artis gnarus, hanc, quam caller, alterum invitus ut doceat, honeste ac juste adigi potest: & si bona fortunæ cætera cum sui & suorum dispendio dilapidare, nemo urgeri valet, quin potius per sanam rationem & Legum publicarum auctoritatem inhibetur; quid singularis medicaminis possessorem coget, ut hoc, quod propitia ipsi concessit fortuna, divulgando abjiciat, hinc existimationi & fortunis suis temerè vim inferat?

§. 35. Pietatem demum *Godofr. Scholzii*, quam in *appendice Scrutinii Cinabarini* profitetur, conturbare equidem nolo, ab eadem tamen adeo facile persuaderi vix possum, omnem arcanorum medicorum suppressionem biga illa idololatrica, quarum altera *Φιλοδοξία*, altera *Φιλαργυρεία*, audit, inniti, & quod instar numinis adorari velim, aut aurei luti sacra fames nos vexet, si arcana nostra celemus. Vanam anhelare gloriam ac divitias avidius congerere, minus honestum esse, largior, famam nihilominus honeste comparare sibi que ac suis prospicere, ipsum jus naturæ indulget, nedum imponit: cujus utriusque instrumentum post Numinis summi gratiam industria pia concedit. Nisi ipsemet *Scholzius* charitatis proximi immemor audire malit, dum in al-

lega-

Legati *appendicis præfaciuncula* non omnibus, promiscue in praxin Medicam involantibus, Emplastri Hofmanniani magnetici & obturantis bigam se daturum & concessurum &c. ait; quale quid tamen quomodo evitare queat, typis publicis dum exscribi curavit tanta arcana, non concipio. Verbis, quibus idem scriptor pergit: *Quicquid jam tempus & experientia circa scrutinium simplicium & compositorum retexit in singulis regnis Naturæ, arcanum est, & fuit: quæ omnia si taceri debuissent à primis observatoribus, quid, quæso, cum nobis ageretur, si diæ fata velint, ut & nos morbis affligamur. Taceo laudabilem morem hodierni Collegii Curiosorum, qui, quicquid fere arcanorum habent in saniore pharmacia, therapia & aliis Medicinæ systematicæ partibus, id omne & nobis & gratiosè posteritati medicæ effundunt &c.* promptissime adstipulor, neque inventa & experimenta tacere ullum jubeo: quo nihilominus hæc cuncta cunctis & semper revelet, jubere, ipsa ratio & charitas in nos nostrosque fructificans vetat. Postquam imprimis Arti ipsimet & Artistis eruditioribus præsidiorum medicorum adeo luxuriosam in plebeculam notitiam multum derogare, illiq; pariter ac his in vilipendium cessisse, quotidiana dolemus experientia: dum per eam quilibet se Medicum jactat & temere satis illa applicat quivis medicaster in casibus ejusmodi, in qualibus iis aut nunquam, aut difficulter satis, uti auderet Dogmaticus circumspexitior.

§. 36. Sufficere quippe in concertatione consultatoria puto, si, quod socio & ægro commendat, remedii ætiologiam & cui indicato speciali appropriatum hoc existat, innuat, v. g. quod sit catharticum, carminativum, nervinum, anodynum &c. quod Medico rationali facile erit; eique simul fidem per alia experimenta faciat: quod si hic non præstet, vel (ut agyrtis solenne) præstare nequeat, vel per cervicositatem nolit, alteri, ut consultationi se subducatur, svadeo, cum de re ignota consultare haud detur. Extra quem casum tamen minus approbo, ut, quod quis callet, remedium præstans adeo mordicus & invidiosè sibi retineat, ut in sarcophagum secum sepeliri, quam per idem aliis prodesse, malit: communicet potiùs ante obitum seu leget hoc cuidam, quem peritum novit Medicum fidumque, sui suorumque amicum. Sic enim proderit sibi, infirmis ac publico, quamdiu superstes, proderit amico, ægris, arti & posteritati defunctus, utrumq; piissime ac honestissime. Inhumanitatis autem illum tantum Medicum arguit *Scribonius Largus*, qui gravi periculo expositum per medicamentum sibi peculiare & secretum salvare, si poterit, detrectat: ejusque superiùs citata verba minime, ut alteri Medico idem mox revelet, postulant, postulant, ne denegetur infirmo, medelam postulanti atq; expectanti.

❧ (o) ❧

DA A 6540

ULB Halle
002 937 247

3

Sb.

W 17

No. 26

I. N. J.

DE

MEDICI OFFICIO

DISSERTATIO QUARTA,

QUAM

PRÆSIDE

JOHANNNE BOHNIO,

Med. Doct. & Prof. Publ.

Disquisitioni Philiatorum exponet

M. Christoph Friedrich Richter /

Lipf. Med. Baccal.

In Auditorio Majore

D. 11. Augusti 1699.

LIPSIÆ,
Literis FLEISCHERIANIS.

